

Aan CTO's NBNL
Van Directeuren Communicatie & PA
Datum 17 oktober 2023

Onderwerp Def persbericht

Elektriciteitsnet verder onder druk: kabinet en netbeheerders nemen ingrijpende maatregelen

Het steeds hogere tempo waarin er extra transportcapaciteit wordt gevraagd overstijgt de snelheid waarmee netbeheerders het elektriciteitsnet kunnen uitbreiden. Hoewel er in alle regio's volop wordt gewerkt aan het net, zijn de miljardeninvesteringen en aanvullende maatregelen helaas niet toereikend. De netbeheerders signaleren dat Nederland een volgende fase in gaat, waarbij de toegang tot het elektriciteitsnet verder onder druk komt te staan. Zonder deze ingrijpende maatregelen, vertraagt de woningbouw, de economische groei en de verduurzaming van Nederland.

Op steeds meer plekken is een nieuwe aansluiting of verzwaring voor een bedrijf of woning niet meer vanzelfsprekend. Dit vraagt om een serieuze versnelling van de uitbreiding van het elektriciteitsnet. Daarnaast nemen netbeheerders en de overheid aanvullende maatregelen om het elektriciteitsnet toegankelijk en betrouwbaar te houden. Voorbeelden hiervan zijn het verplichten van slimme laadpalen, stuurbare warmtepompen, en het verplicht ontlasten van het stroomnet op spitsmomenten. Ook vraagt het veranderend energiesysteem om ander gedrag, door het net vooral te gebruiken als het aanbod van energie groot is.

Nederland stapt massaal over op elektriciteit

De energietransitie zorgt voor een enorme verbouwing van het energiesysteem, waarbij we steeds meer elektriciteit gebruiken. Het aantal warmtepompen dat wordt geïnstalleerd groeit dit jaar naar 170.000, een stijging van 60% ten opzichte van 2022. Dit aantal stijgt door naar 300.000 per jaar. Inmiddels staan er 500.000 laadpalen in Nederland. Dit aantal groeit door naar 2 miljoen in 2030 (500 nieuwe laadpalen per dag). Verder stappen bedrijven massaal af van het aardgas en vragen om een (zwaardere) aansluiting op het elektriciteitsnet.

Er ligt momenteel voor ruim 105 gigawatt (vergelijkbaar met ruim 150 keer het vermogen van Amsterdam) aan aanvragen voor verzwaringen of nieuwe aansluitingen voor elektriciteitsafname. Dit zijn bijvoorbeeld aanvragen voor grootschalige batterijen (75GW) en industrie, bedrijven, datacenters, waterstoffabrieken en nieuwe woonwijken. Al deze ontwikkelingen opgeteld gaan veel sneller dan dat netuitbreidingen kunnen worden gerealiseerd. De stijgende energieprijzen en toenemende klimaatambities zorgen hierbij voor een flinke versnelling. Gebruikers stappen massaal over op elektriciteit.

Volle netten in alle regio's

Uit vandaag door TenneT gepubliceerde onderzoeken voor Utrecht, Gelderland, de Flevopolder, het Rotterdamse havengebied en Goeree-Overflakkee wordt duidelijk dat er voor ondernemers in die regio's geen ruimte beschikbaar is op het elektriciteitsnet. Dit betekent dat zij rekening moeten houden met lange wachttijden. Daarnaast is ook in Noord-Holland de maximale capaciteit van het elektriciteitsnet bereikt voor bedrijven die een aansluiting of verzwaring willen. Landelijk is de trend dat de grenzen van de capaciteit in meer regio's in beeld komen.

Datum 17 oktober 2023
Onderwerp Def persbericht

Daarnaast constateren de netbeheerders dat het door de elektrificatie van bedrijven en huishoudens ook drukker wordt op het elektriciteitsnet in de wijk. Dit betekent dat ook kleine bedrijven en consumenten helaas langer moeten wachten op een aansluiting of een verzwaring. De netbeheerders realiseren zich dat deze ontwikkelingen enorme impact hebben op de Nederlandse huishoudens en bedrijven.

Veranderend energiesysteem vraagt ander gedrag

De gezamenlijke netbeheerders geven aan dat de elektriciteitsvoorziening vooral op de spitsmomenten onder druk staat, waarbij de maximale grenzen worden bereikt. Dit brengt risico's met zich mee op vertraging van de woningbouw, van de economische groei en van de verduurzaming van Nederland. Dit is een ongemakkelijke waarheid waar we in deze transitie mee te maken krijgen. De energie-infrastructuur vormt het fundament van onze samenleving. Om het energienet zoveel mogelijk toegankelijk te houden vraagt dat niet alleen forse investeringen in het energienet, maar ook om ander gedrag van ons allemaal. Elektriciteit is niet langer onbeperkt beschikbaar.

Flexibiliteit bedrijven en huishoudens

Het nieuwe energiesysteem vraagt ander gedrag van alle gebruikers, waarbij vooral elektriciteit wordt gebruikt wanneer er veel duurzame opwek van wind of zon is en minder elektriciteit wordt gebruikt tijdens piekuren. De netbeheerders vertrouwen op een snelle invoering van de vandaag door het kabinet aangekondigde maatregelen, waaronder het versneld toepassen van netbewust laden van voertuigen en ervoor zorgen dat slimme aanstuurbare apparaten de norm worden. Ook vinden de netbeheerders het een positieve ontwikkeling dat het kabinet 166 miljoen euro beschikbaar stelt voor een Stimuleringsprogramma Energiehubs. Daarbij stemmen bedrijven lokaal hun elektriciteitsvraag en -aanbod op elkaar af waardoor er minder ruimte op het stroomnet nodig is. Het kabinet en de netbeheerders willen daarnaast vanaf komend jaar proactief flexenders starten waarmee bedrijven, zoals een batterij-exploitant, voor een langere periode op strategische plekken meer dan 1GW aan ruimte op het stroomnet kunnen aanbieden tijdens piekmomenten.

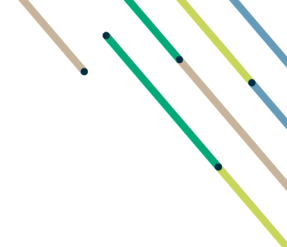
Blijvende inzet op sneller bouwen

Netbeheerders werken iedere dag hard aan de grootschalige verbouwing van het Nederlandse energiesysteem. Dit jaar wordt een totale investering verwacht van ruim 5 miljard euro. De investeringen van de netbeheerders groeien tot 2025 naar 8 miljard euro per jaar. Om de werkzaamheden aan de netten mogelijk te maken is het noodzakelijk dat overheden sneller keuzes maken over wanneer en waar welke energie-infrastructuur moet komen. Daarnaast moet er sneller grond beschikbaar komen voor de uitbreiding van het elektriciteitsnet en vergunningen en procedures worden versneld.

Het net slimmer benutten

De belangrijkste focus voor de netbeheerders is het sneller realiseren van de infrastructuur. Maar uitbreiding alleen is niet genoeg. De sector zet in op het slimmer gebruik van het net, bijvoorbeeld door *spitsmijden* financieel aantrekkelijker en minder vrijblijvend te maken en het net zwaarder te belasten waar dat veilig mogelijk is. Hiervoor werken belangenorganisaties, overheden, ACM en netbeheerders ook samen via het Landelijke Actieprogramma Netcongestie (LAN).

Netbeheerders verwachten met de vandaag door het kabinet aangekondigde maatregelen het elektriciteitsnet meer te kunnen ontlasten en beter te benutten, zodat ze meer klanten kunnen

Datum	Onderwerp
17 oktober 2023	Def persbericht

aansluiten. Om zo vertragingen voor woningbouw en impact op economische groei en de verduurzaming van Nederland te beperken.